

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

انسان ، فضا ، طراحی

دوره پیش دانشگاهی

رشته هنر

شماره درس ۱۴۲۴

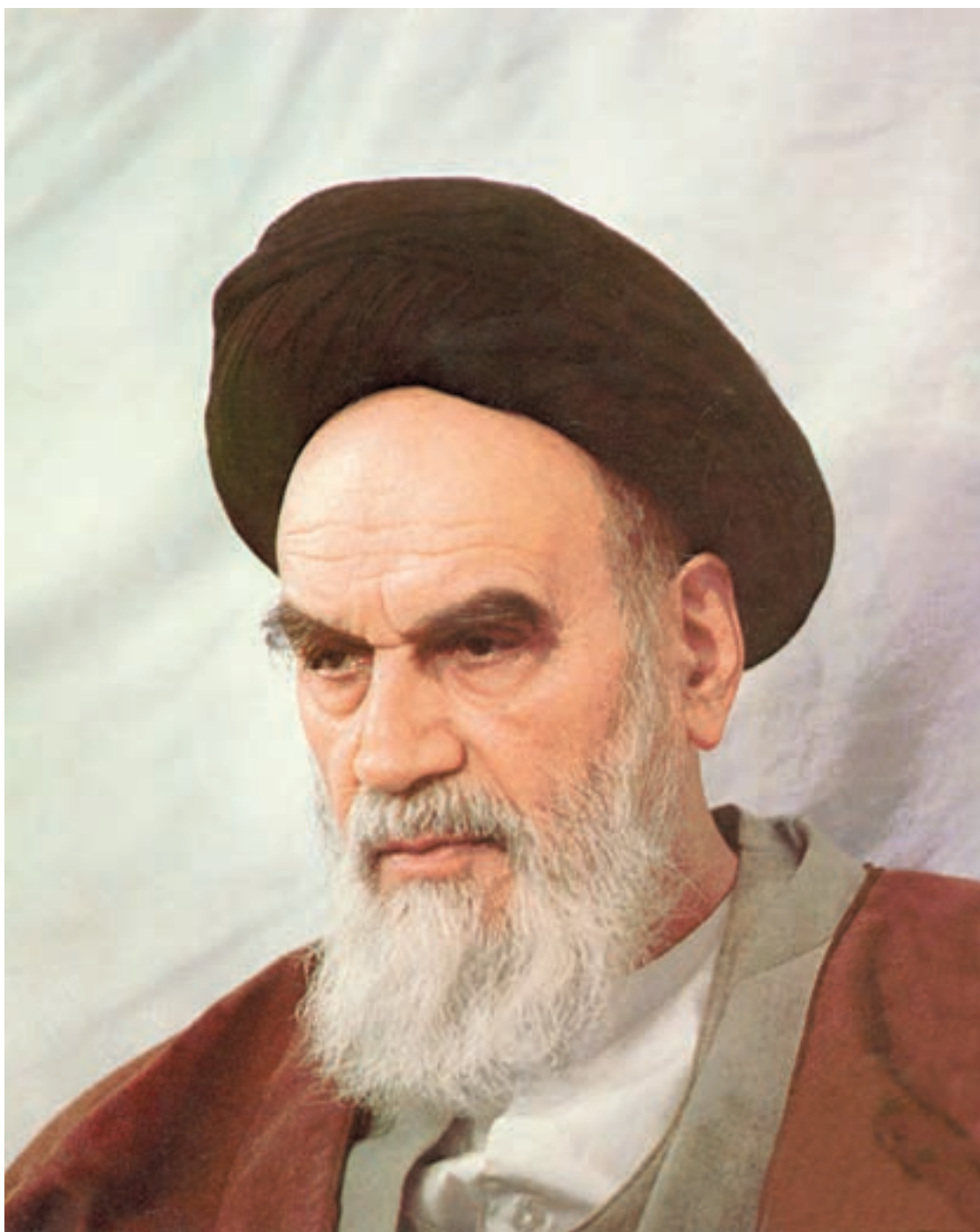
شریف تهرانی ، سیدرضا	۷۰۱
انسان، فضا، طراحی/ مؤلف: سیدرضا شریف تهرانی. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های	/۸
درسی ایران، ۱۳۹۶.	الف ۴۵۳ ش
۱۱۳ص. :مصور. - (آموزش دوره پیش دانشگاهی؛ شماره درس ۱۴۲۴)	۱۳۹۶
متون درسی رشته هنر دوره پیش دانشگاهی.	
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی	
رشته هنر دوره پیش دانشگاهی دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش	
و پرورش.	
۱. فضا در هنر. ۲. معماری - عوامل انسانی. ۳. طراحی. الف. ایران. وزارت آموزش و	
پرورش. دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش. ب. عنوان. ج. فروست.	

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	انسان، فضا، طراحی - ۵۹۴/۷
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	سیدرضا شریف‌تهرانی (مؤلف)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	شهرزاد قنبری (اجرای صفحه‌آرایی) - علیرضا رضائی کُر (طراح جلد)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
	تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
	وب‌گاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو بخش)
	تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹
چاپخانه :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ هجدهم ۱۳۹۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در بایگ‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

وظیفه شاعران و هنرمندان است، که تکلیف خویش را نسبت به توده‌های محروم و بینوا و قشرهای مستضعف از راه آفرینش آثار شعری بدیع، و تابلوهای هنرمندانه جذاب ادا کنند، آثاری که خون گرم زندگی در آنها بجوشد. و جوهر حرکت و تصمیم از آنها بیارد، تا وجدانها بیدار گردند و جانها هشیار.

امام خمینی (ره)

فهرست

		بخش اول – کلیات
۲۶	– فضای قدرت	
۲۸	– فضای مرموز	۲
۳۰	– تجسم فضای شهر قدیم	
	– مجسمه کل ساختمان‌های شهر یا مجسمه شهر	
۳۱		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲
		۲۳
		۲۴
		۲
		۴
		۶
		۸
		۱۲
		۱۳
		۱۳
		۱۴
		۱۶
		۱۸
		۱۹
		۲۱
		۲۲

۸۲	خطای دید
۸۴	خیال در دو بعد، خیال در سه بعد
۸۶	درک بُعد چهارم
	بخش چهارم — طراحی برای ساختن
۹۰	طراحی فضای شهر
۹۲	فضای نمایشگاه
۹۴	فضاهای نمایشگاهی
۹۶	چند فضا وجود دارد
۹۸	طراحی با گیاه
۱۰۰	نقش گیاه در نقاشی‌های قدیم
	بخش پنجم — فضای کلمه و نوا
۱۰۵	گوش بدهید حتماً خواهید شنید
۱۰۶	فضای شعر
۱۰۷	فضای موسیقی
۱۰۸	انتخاب فضای مرگ } عقاب مرگ قو }
۱۱۲	منابع و مأخذ

۵۴	نمای کلی
۵۵	نمای عمومی
۵۵	نمای متوسط
۵۵	نمای نزدیک
۵۵	نمای درشت
۵۶	موقعیت شخصیت‌ها به تصویر معنی می‌دهد
۵۶	دید از بالا وقتی ناظر بالاست
۵۶	دید از پایین به بالا
۵۸	داستان مصور
۶۰	فضای قدرت و نفرت
۶۲	تصویرسازی کتاب‌های کودکان و نوجوانان
۶۴	فضای داستانی
۶۷	تداوم تصویر
۶۸	نقاشی قهوه‌خانه‌ای
	بخش سوم — واقعیت و خیال
۷۲	نگاه نقاش
۷۴	فضای رؤیا
۷۷	حدّ تخیل
۷۸	تداعی
۸۰	فضای عجیب

هدف کلی

آشنایی با عوامل مؤثر و تأثیرگذار در ایجاد فضا در هنرهای مختلف به منظور تعمیق بینش هنری دانش‌آموزان

در این کتاب سؤال‌ها بیش‌تر به منظور گسترش بینش دانش‌پژوهان و برای ایجاد سؤال در ذهن آن‌ها و وادار نمودن آن‌ها به تفکر پیرامون آن‌هاست، نه افزایش دانش. لذا نباید محفوظات ذهنی دانش‌پژوهان آزموده شود. پرسیدن تعداد منار، مقدار یا اندازه یک شیء یا ترتیب مناسک حج یا نام شاعر و نویسنده و نظائر آن ضرورت ندارد. به جای ترتیب مناسک می‌شود تجسم مناسک را در مقطع زمانی خاصی خواست تا ویژگی‌های فضای تشکیل شده را بیان کنند.

یا خواسته شود فضای درون و بیرون گنبد، حیاط، منار و نظائر آن‌ها را مجسم و آن‌را توصیف نمایند. برای مثال منار حجمی است که به عنوان نشانه و مأذنه استفاده می‌شده است. پله‌ای مارپیچ حول محوری عمودی بالا می‌رود تا مؤذن را از پایین (بین مردم) به بالا محل انتشار اذان ببرد. در راه، روزنه‌های فضای تاریک مارپیچی پله را کمی روشن می‌کند تا در انتها به نور می‌رسد. عبور مؤذن برای ... تاریکی، نور، پایین، بالا، محور، مارپیچ و ... دارای معانی خاصی می‌شود و ...